

Surprised by Scripture: Engaging with Contemporary Issues
Tom Wright
SPCK, 2014.
223 sider

Simply Good News: Why the Gospel Is News and What Makes It Good
Tom Wright
SPCK, 2015.
189 sider

Anmeldt af **Nikolaj Christensen**

Den engelske nytestamenteforsker og biskop emeritus Nicholas Thomas Wright er en af vor tids mest produktive teologiske forfattere, ofte med flere udgivne bøger per år. Hans forfatter-skab kan med lethed deles i to parallelle forløb: På den ene side en række murstenstykke lærde værker udgivet under navnet N.T. Wright, hvoraf det seneste hovedværk (om fortolkningen af Paulus) allerede er anmeldt af Peter Legarth i nærværende tidsskrift (nr. 2, 2015). På den anden side en overflod af mere populært anlagte og overkommelige bøger under det mere uformelle Tom Wright. Blandt de nyeste i sidstnævnte kategori er *Surprised by Scripture* og *Simply Good News*. Begge har titler, der spiller på tidligere bøger af Wright som *Simply Christian* (2006) og *Surprised by Hope* (2007, som igen spiller på C.S. Lewis' *Surprised by Joy*).

Også indholdsmæssigt bygger begge bøger i høj grad videre på tidligere værker med en del gentagelser til følge, hvilket vel er en del af hemmeligheden bag Wrights imponerende produktivitet. Wright er en mand med visse kæpheste, hvilket dog formentlig også er en af nøglerne til hans gennemslagskraft. Først og fremmest er Wright nutidens opstandelsesteolog par excellence; han kan om nogen sige med Paulus: »er Kristus ikke opstået, er vores prædiken tom.« Dette anliggende kunne desværre ikke være mere relevant i for eksempel dagens danske folkekirke. Det forfriskende ved Wright er, at han ikke bare kan mane ethvert forsøg på at omgå Kristi fysiske opstandelse i jorden, både i sine lærde og mere populære værker, men han formår også at vise at den fysiske, kødelige, konkrete opstandelse faktisk er et relevant, posi-

tivt og brugbart alternativ til alle nygnostiske forsøg på at omfortolke den.

Kristi og vor opstandelse står altså som et uomgængeligt tema i begge bøger. Alligevel er der også nyt at hente i begge bøger, dog på hver sin måde. Hensigten med de to bøger er forskellig: *Surprised by Scripture* behandler en række emner forholdsvis længere ude i periferien af den kristne tro, hvorimod *Simply Good News* sigter på selve troens centrum.

Surprised by Scripture består af 12 kapitler om forskellige emner, der alle tidligere er holdt som foredrag i forskellige sammenhænge. Kapitlerne kan siges at give en række vinduer ind i en verden, hvor der tænkes større, end der typisk er rum for i et lille sprogområde som det danske. Et eksempel er det emne, som behandles mest grundigt: forholdet mellem kristendom og naturvidenskab (kapitel 1-3). Det uføre, som den nyudnævnte forskningsminister Esben Lunde Larsen fik ført sig ud i med sine lidt lemfældige bemærkninger om dette forhold under sidste sommers agurketid, viste, at der er brug for en mere reflekteret samtale – i et land hvor den sidste grundige teologiske refleksion over skabelse og naturvidenskab var Jakob Wolfs *Rosens Råb*, som udkom for over 10 år siden og i dag fremstår forældet. Blandt andet er Wrights bibelteologiske refleksion over spørgsmålet om en »historisk Adam« værd at bide mærke i.

De øvrige kapitler omhandler så forskellige emner som kvinders ordination (som Wright er fortaler for), miljøbeskyttelse og det ondes problem (hvv. kapitel 4, 5 og 6). I kapitel 7 genoptages en tråd fra særligt kapitel 1 og 3 (og i

øvrigt store dele af Wrights forfatter-skab, dog sjældent i så koncentreret form som her), nemlig et idéhistorisk livtag med den vestlige Oplysningstids verdensbillede, som Wright identificerer med oldtidens epikuræisme, og som han betragter som den grundlæggende årsag til at mange i dag har det sværere med idéen om opstandelsen end med mere luftige forestillinger om »livet efter døden«. Dette bliver herefter udgangspunkt for Wrights behandling af emner som moderne afgudsdyrkelse, kristendom og politik, kristen mission, kristendom og kunst og endelig en afsluttende prædiken, der opsummerer hans håbsteologi (hvv. kapitel 8, 9, 10, 11 og 12).

Der er godt at hente i alle disse kapitler. Bogen udfolder Wrights anliggende i praksis på en måde som ikke altid ses i hans andre bøger. Desværre bærer bogen lidt for kraftigt præg af at være en hastigt sammensat samling af løsrevne foredrag, hvilket dels giver et lidt usammenhængende indtryk, dels giver anledning til en del gentagelser. En mere grundig og handlekraftig redaktionel behandling af materialet kunne have forbedret bogen, men endnu bedre havde det måske været hvis bredden af emner var skåret mere ind til benet. Især for hardcorefans kan bogen stadig have interesse som indblik i, hvordan Wright behandler vidt forskellige emner, men måske også skuffe, når det for eksempel i kapitlet om miljø og klima viser sig, at temaet i en vis grad blot er et springbræt for Wrights egentlige kæphest, opstandelsen, her som modsætning til en dualisme der (især i Nordamerika) giver sig udtryk i den opfattelse at skaberværket jo alligevel

bare skal brænde op, så hvorfor tage sig af at bevare det.

Simply Good News er en anelse kortere og mere stramt komponeret. Man kan forestille sig at beslutningen om at skrive denne mere fokuserede bog er vokset ud af netop en fornemmelse af, at *Surprised by Scripture* var blevet rigelig eklektisk. Med *Simply Good News* sætter Wright som sin ambition at forklare evangeliet slet og ret – og som titlen antyder forklare, hvorfor det er gode nyheder. Implicit forsøger han vel også at besvare et praktisk-teologisk spørgsmål som mange af hans kritikere har måttet stille: Hvad er de gode nyheder, hvis reformatorerne kun ramte delvis rigtigt i deres læsning af Paulus og evangelierne?

Det første af bogens 8 kapitler tager udgangspunkt i selve begrebet »gode nyheder« og belyser, hvordan dette begreb stadig kan bruges om Jesu liv, død og opstandelse efter 2.000 år. I de to følgende kapitler behandler Wright henholdsvis Paulus' og Jesu egen forkyndelse, og viser, at han er en mester i at gøre det Nye Testaments kontekst levende for sine læsere. I det lange fjerde kapitel behandler Wright en række »forvrængede og konkurrerende evangelier«, alt sammen værdifuldt (her finder vi blandt andet Wrights forsvar for opstandelsens troværdighed i populær form); dog ligner det, at Wright har forsøgt at presse lidt for mange forskellige temaer ind i samme kapitel.

Kapitel 5 behandler i mere kompakt form anliggendet fra *Surprised by Hope*, nemlig forsøget på at komme bagom udbredte forestillinger om »himlen« og vise, at det egentlige kristne håb er kødets opstandelse. Her er vi

inde ved noget der kunne sætte nyt liv i mange prædikener – ikke mindst når vi når frem til det næste kapitel, hvor Wright for alvor når frem til kernen af bogens anliggende.

Der er ifølge Wright ingen modsætning mellem et fremtidigt håb og handling her og nu, ingen spænding mellem frelse og efterfølgelse, mellem evigt liv og hverdagsliv. Kapitel 6 leverer først en af Wrights skarpeste analyser af den moderne »fremskridts-myte« og den tilhørende »split-level« opfattelse af det guddommelige og det jordiske som helt adskilte sfærer. (Man kan dog undre sig over, hvorfor det også syntes nødvendigt at gå så meget i detaljer med samme emne i det i forvejen lange fjerde kapitel.) Wright mener, at kirken er blevet påvirket heraf og har fået den opfattelse, at der ikke er nogen sammenhæng mellem vores evige håb og det at gøre godt her og nu, hvorimod »the early Christians prayed and acted on the basis that the good news was true. There is no reason [...] why we today should not do the same.« (s. 116). Med det samme afgrænser Wright sig imod den gamle liberalteologiske tilgang, der vil gøre Guds rige på jord til vores rige – men at arbejde for Guds rige ved at »sætte slaver fri, hjælpe de fattige, forsone stridende parter« og så videre er ikke noget kirkehistorisk nyt. Brodden er dog først og fremmest vendt indad mod den evangelikale tradition som Wright selv er en del af; den misnologiske konsekvens af et forvrænget evangelium har været, at »many missionaries saw their task not as claiming the world for its rightful lord but as snatching a few souls from the fire« (124).

Bogens næstsidste kapitel handler om evangeliets konsekvens for Guds-billedet, igen et klassisk Wright-anliggende: i stedet for at begynde med forestillingen om Gud og forsøge at få Jesu guddommelighed til at passe ind i den, skal vi begynde med Jesus som åbenbaringen af Gud og lade ham forme vores Guds-billede. Wrights måske mest koncise formulering af »de gode nyheder« er, »that the one true God is the God of utter, self-giving love« (139). Her er der endelig anerkendelse til reformatorerne, på trods af at de ifølge Wright aldrig helt fik deres budskab igennem på det folkelige niveau.

Det sidste kapitel er nærmest en slags efterskrift, en udlægning af Fader-vor. Wright peger på bøn som et afgørende udgangspunkt for vores deltagelse i Guds arbejde på jorden her og nu.

Wright taler til det myndige lægfolk på en måde som gør at hans tanker også kunne komme mange i en dansk sammenhæng til gavn. *Simply Good News* har ikke egentlig – som man kunne frygte – udelukkende karakter af *greatest hits* uden noget nyt at hente, men er derimod i høj grad formuleret på ny og skarpere end tidligere. Nye læsere kan derfor med fordel begynde her. Wright er blevet kaldt en ny C.S. Lewis, men på dansk er der endnu ikke udkommet meget af og om ham, bortset

fra et par bibelstudiehæfter samt et temanummer af nærværende tidsskrift (nr. 4, 2009). Dette viste at interessen findes, i hvert fald blandt teologer, men også at fokus ofte samler sig snævert om Wrights sammenstød med traditionel luthersk teologi, hvilket trods alt kun er en snæver side af hans teologiske anliggende.

En dansk oversættelse af *Simply Good News* ville næppe være skudt ved siden af, i betragtning af hvor mange kristne udgivelser der i forvejen består i oversættelser af engelsksprogede forfattere. Ganske vist er der overlap med anliggendet i en allerede oversat bog som *Evangeliet om kongen* af Scot McKnight (Boedal, 2012), som imidlertid af eksempelvis Kristeligt Dagblads anmelder blev betegnet som »lidt vel lang i spyttet«. Her har Wright måske en mere tilgængelig stil for lægfolk. Og som Asger Højlund nævner i sin anmeldelse af McKnights bog, bærer denne voldsomt præg af et opgør med dele af amerikansk evangelikal tradition, hvorimod Wright som anglikaner (og europæer) »kan gøre det i et rolige toneleje« (DTTK, 2013/2, 160). *Simply Good News* indeholder måske stadig lidt overflødig polemik (som også nævnt i førortalte anmeldelse af Wright i DTTK, 2015/2, 179). Ikke desto mindre kan den varmt anbefales til både forkyndere og deres tilhørere.